

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

24 päivänä lokakuuta 2018*

Ennakkoratkaisupyyntö – Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue – Tuomioistuimen toimivalta siviili- ja kauppaoikeuden alalla – Asetus (EY) N:o 44/2001 – 23 artikla – Jälleenmyyntisopimukseen sisältyvä oikeuspaikkalauseke – Jälleenmyyjän vahingonkorvauskanne, joka perustuu siihen, että tavarantoimittaja on rikkonut SEUT 102 artiklaa

Asiassa C-595/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Cour de cassation (ylin tuomioistuin, Ranska) on esittänyt 11.10.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 16.10.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Apple Sales International,

Apple Inc. ja

Apple retail France EURL

vastaan

MJA, eBizcuss.comin selvittäjänä,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: neljännen jaoston puheenjohtaja M. Vilaras, joka hoitaa kolmannen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit J. Malenovský, L. Bay Larsen, M. Safjan (esittelevä tuomari) ja D. Šváby,

julkisasiamies: N. Wahl,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Apple Sales International, Apple Inc. ja Apple retail France EURL, edustajinaan F. Molinié, J.-C. Jaïs ja C. Cavicchioli, avocats,
- MJA, eBizcuss.comin selvittäjänä, edustajinaan J.-M. Thouvenin ja L. Vidal, avocats,
- Ranskan hallitus, asiamiehinaan E. Armoët, E. de Moustier ja D. Colas,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

– Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wilderspin, G. Meeßen ja M. Heller,
kuultuaan julkisasiamiehen 5.7.2018 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) 23 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Apple Sales International, Apple Inc. ja Apple retail France EURL ja toisaalta MJA eBizcuss.com-yhtiön (jäljempänä eBizcuss) selvittäjänä ja joka koskee eBizcussin nostamaa, SEUT 102 artiklan rikkomiseen perustuvaa vahingonkorvauskannetta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 44/2001 johdanto-osan 2, 11 ja 14 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) Eräät tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista koskevien kansallisten sääntöjen väliset erot vaikeuttavat sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Säännökset, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevat säännöt ja yksinkertaistaa muodollisuudet, jotta niissä jäsenvaltioissa annetut tuomiot, joita tämä asetus sitoo, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin, ovat välttämättömiä.

--

(11) Tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sääntöjen ennustettavuuden on oltava hyvä, ja niiden on perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy pääsääntöisesti vastaajan kotipaikan perusteella, ja vastaajan kotipaikan tuomioistuin on aina toimivaltainen, lukuun ottamatta joitakin tarkoin rajattuja tapauksia, joissa riidan kohteen tai osapuolten sopimusvapauden vuoksi jokin muu liittymäperuste on oikeutettu. Oikeushenkilöiden kotipaikka olisi määriteltävä itsenäisesti yhteisten sääntöjen avoimuuden lisäämiseksi ja toimivaltaristiriitojen välttämiseksi.

--

(14) Jollei tässä asetuksessa säädetyistä yksinomaista toimivaltaa koskevistä perusteista muuta johdu, osapuolten oikeutta sopia toimivaltaisesta tuomioistuimesta on kunnioitettava muissa sopimuksissa kuin vakuutus-, kuluttaja- ja työsopimuksissa, joissa sallitaan ainoastaan rajoitetumpi oikeus sopia tuomioistuimen toimivallasta.”

- 4 Asetuksen N:o 44/2001 II luvun 7 jaksossa, jonka otsikko on ”Tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus”, olevan 23 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos asianosaiset, joista ainakin yhden kotipaikka on jäsenvaltiossa, ovat sopineet, että jäsenvaltion tuomioistuimen tai tuomioistuinten on ratkaistava syntynyt riita tai tietystä oikeussuhteesta syntyvät vastaiset riidat, tuolla tuomioistuimella tai tuon jäsenvaltion tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista asia. Toimivalta on yksinomainen, jos asianosaiset eivät toisin ole sopineet. Tällainen toimivaltaa koskeva sopimus on tehtävä:

- a) kirjallisesti tai, jos se on tehty suullisesti, se on vahvistettava kirjallisesti; tai
- b) sellaisessa muodossa, joka vastaa asianosaisten välille muodostunutta käytäntöä; tai
- c) kansainvälisessä kaupassa sellaista muotoa noudattaen, joka vastaa sellaista kauppatapaa, jonka asianosaiset tunsivat tai joka heidän olisi pitänyt tuntea ja joka on kyseisen tyyppisten sopimusten osapuolten kyseisellä kaupan alalla laajalti tuntema ja säännöllisesti noudattama.”

Ranskan oikeus

- 5 Pääasian tosiseikkojen tapahtumisaikaan siviilikoodeksin (code civil) 1382 §:ssä säädettiin seuraavaa:

”Jos henkilön teosta aiheutuu jollekulle toiselle vahinkoa, vahingon aiheuttanut henkilö on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.”

- 6 Kauppalaan (code de commerce) L 420-1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Yhdenmukaistetut menettelytavat, sopimukset, nimenomaiset tai hiljaiset yhteistoimintajärjestelyt taikka yhteenliittymät, joiden tarkoituksena on estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua tietyillä markkinoilla tai joista voi seurata, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy tietyillä markkinoilla, ovat kiellettyjä myös silloin, kun ne toteutetaan konserniin kuuluvan, Ranskan ulkopuolelle sijoittautuneen yhtiön välittömällä tai välillisellä myötävaikutuksella, jos mainituilla toimilla pyritään

1. rajoittamaan muiden yritysten pääsyä markkinoille tai niiden vapaata kilpailua
2. estämään markkinoiden vapaan toiminnan kautta tapahtuva hintojen muodostuminen suosimalla keinotekoisesti niiden nousemista tai laskemista
3. rajoittamaan tai valvomaan tuotantoa, menekkiä, investointeja taikka teknistä kehitystä
4. jakamaan markkinoita tai hankintalähteitä.”

- 7 Kauppalaan L 420-2 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Yrityksen tai konsernin määräävän markkina-aseman väärinkäyttö sisämarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla on kiellettyä L 420-1 §:ssä säädetyin edellytyksin. Väärinkäyttöä voivat olla esimerkiksi myynnistä kieltäytyminen, kytkeykauppa, syrjivät myyntiehdot tai vakiintuneiden liikesuhteiden katkaiseminen vain sillä perusteella, että kumppani kieltäytyy hyväksymästä perusteettomia kaupallisia ehtoja.

Myös yrityksen tai konsernin asiakas- tai alihankkijayrityksen taloudellisesti riippuvaisen aseman väärinkäyttö on kiellettyä, jos se voi vaikuttaa kilpailun rakenteeseen tai toimintaan. Tällaista väärinkäyttöä voivat olla esimerkiksi myynnistä kieltäytyminen, kytkeykauppa tai L 442-6 §:n I momentissa tarkoitettujen syrjivien käytäntöjen taikka tuotevalikoimasopimukset.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 8 Irlannin oikeuden mukaan perustettu yhtiö Apple Sales International solmi 10.10.2002 eBizcussin kanssa sopimuksen, jonka mukaisesti eBizcussista tuli Apple-tuotteiden valtuutettu jälleenmyyjä. Tämä sopimus, jolla eBizcuss sitoutui toimimaan sopimuspuolensa tuotteiden lähes yksinomaisena myyjänä, sisälsi oikeuspaikkalausekkeen, jonka mukaan irlantilaiset tuomioistuimet olivat toimivaltaisia.
- 9 Tämä englanniksi laadittu lauseke oli viimeisimmässä, 20.12.2005 päivätyssä jälleenmyyntisopimuksen versiossa seuraava:
- ”This Agreement and the corresponding relationship between the parties shall be governed by and construed in accordance with the laws of the Republic of Ireland and the parties shall submit to the jurisdiction of the courts of the Republic of Ireland. Apple [Sales International] reserves the right to institute proceedings against Reseller in the courts having jurisdiction in the place where Reseller has its seat or in any jurisdiction where a harm to Apple [Sales International] is occurring.”
- 10 Pääasian asianosaiset eivät ole yhtä mieltä täsmällisestä ranskankielisestä käännöksestä ilmaisulle ”and the corresponding relationship”, koska eBizcussin mielestä se pitäisi kääntää ilmaisulla ”et la relation correspondante” (suomeksi ”ja sitä vastaava suhde”) ja Apple Sales Internationalin mielestä ilmaisulla ”et les relations en découlant” (suomeksi ”ja siitä johtuvat suhteet”).
- 11 Tästä erosta huolimatta oikeuspaikkalauseke voidaan kääntää seuraavasti:
- ”Tähän sopimukseen ja sitä vastaavaan osapuolten väliseen suhteeseen [(eBizcussin käännös)] / ja siitä johtuviin osapuolten välisiin suhteisiin [(Apple Sales Internationalin käännös)] ja niiden tulkintaan sovelletaan Irlannin lainsäädäntöä, ja osapuolet hyväksyvät Irlannin tuomioistuinten toimivallan. Apple [Sales International] varaa itselleen oikeuden nostaa kanne jälleenmyyjää vastaan tuomioistuimissa, jotka ovat toimivaltaisia jälleenmyyjän kotipaikalla tai missä tahansa maassa, jossa Apple [Sales Internationalille] aiheutuu vahinkoa.”
- 12 eBizcuss nosti huhtikuussa 2012 tribunal de commerce de Paris’ssa (Pariisin kauppatuomioistuin, Ranska) kanteen, jossa vaadittiin, että yhtiö Apple Sales International, yhdysvaltalainen yhtiö Apple ja ranskalainen yhtiö Apple Retail France veloitetaan korvaamaan vahingot, jotka ne olivat aiheuttaneet vilpillisellä kilpailulla ja määräävän markkina-aseman väärinkäytöllä, vedoten siviilikoodeksin 1382 §:ään, kauppalain L 420-2 §:ään ja SEUT 102 artiklaan.
- 13 Tribunal de commerce de Paris hyväksyi 26.9.2013 Apple Sales Internationalin esittämän väitteen toimivallan puuttumisesta sillä perusteella, että Apple Sales Internationalin ja eBizcussin välinen sopimus sisälsi oikeuspaikkalausekkeen, jonka mukaan irlantilaiset tuomioistuimet olivat toimivaltaisia.
- 14 Cour d’appel de Paris (Pariisin ylioikeus, Ranska) hylkäsi 8.4.2014 antamallaan tuomiolla eBizcussin kyseisestä ratkaisusta tekemän valituksen.
- 15 Cour de cassation (ylin tuomioistuin, Ranska) kumosi tämän ratkaisun 7.10.2015 antamallaan ratkaisulla sillä perusteella, että cour d’appel de Paris oli rikkonut asetuksen N:o 44/2001 23 artiklaa, sellaisena kuin unionin tuomioistuin oli sitä tulkinnut 21.5.2015 antamassaan tuomiossa CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335), ottaessaan huomioon eBizcussin ja Apple Sales Internationalin väliseen sopimukseen sisältyvän oikeuspaikkalausekkeen, vaikka siinä ei viitattu kilpailuoikeuden rikkomisesta johtuvaa vastuuta koskeviin riitoihin.
- 16 Cour d’appel de Versailles (Versaillesin ylioikeus), johon Cour de cassation oli palauttanut asian, hyväksyi 25.10.2016 antamallaan ratkaisulla eBizcussin tekemän valituksen ja palautti asian tribunal de commerce de Paris’n käsiteltäväksi.

- 17 Apple Sales International, Apple Inc. ja Apple retail France valittivat tästä ratkaisusta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen väittäen, että silloin kun kilpailuoikeudessa tarkoitettu itsenäinen kanne perustuu sopimussuhteeseen, oikeuspaikkalauseke on otettava huomioon, vaikka siinä ei viitattaisi nimenomaisesti tällaiseen kanteeseen, ja että mikään jäsenvaltion tai unionin viranomainen ei ole vielä todennut kilpailuoikeuden rikkomista.
- 18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että sen tietoon on tällä välin tullut Supremo Tribunal de Justiça (ylin tuomioistuin, Portugali) 16.2.2016 antama tuomio Interlog ja Taboada v. Apple. Tämäkin tuomio koskee Apple Sales Internationalia ja samankaltaista väljästi muotoiltua oikeuspaikkalauseketta. Supremo Tribunal de Justiça katsoi tuomiossaan, että kyseistä lauseketta sovelletaan sellaisen oikeusriidan asianosaisiin, joka koskee samaa väitettä unionin oikeudessa tarkoitettua määrävän markkina-aseman väärinkäytöstä, ja tällä perusteella se totesi, että portugalilaiset tuomioistuimet eivät ole toimivaltaisia.
- 19 Cour de cassation päätti tässä tilanteessa lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko asetuksen N:o 44/2001 23 artiklaa tulkittava siten, että kansallinen tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu vahingonkorvauskanne, jonka jälleenmyyjä on nostanut tavarantoimittajaansa vastaan SEUT 102 artiklan perusteella, voi soveltaa asianosaisten väliseen sopimukseen sisältyvää oikeuspaikkalauseketta?
- 2) Jos vastaus ensimmäiseen kysymykseen on myöntävä, onko asetuksen N:o 44/2001 23 artiklaa tulkittava siten, että kansallinen tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu vahingonkorvauskanne, jonka jälleenmyyjä on nostanut tavarantoimittajaansa vastaan SEUT 102 artiklan perusteella, voi soveltaa asianosaisten väliseen sopimukseen sisältyvää oikeuspaikkalauseketta myös silloin, kun mainitussa lausekkeessa ei viitata nimenomaisesti kilpailuoikeuden rikkomisesta johtuvaa vahingonkorvausvastuuta koskeviin riitoihin?
- 3) Onko asetuksen N:o 44/2001 23 artiklaa tulkittava siten, että kansallinen tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu vahingonkorvauskanne, jonka jälleenmyyjä on nostanut tavarantoimittajaansa vastaan SEUT 102 artiklan perusteella, voi sivuuttaa asianosaisten väliseen sopimukseen sisältyvän oikeuspaikkalausekkeen silloin, kun jäsenvaltion tai unionin viranomainen ei ole todennut kilpailuoikeuden rikkomista?”

Ennakkoratkaisukysymykset

Ensimmäinen ja toinen ennakkoratkaisukysymys

- 20 Ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 44/2001 23 artiklaa tulkittava siten, että asianosaisten väliseen sopimukseen sisältyvän oikeuspaikkalausekkeen, jossa ei viitata nimenomaisesti kilpailuoikeuden rikkomisesta johtuvaa vahingonkorvausvastuuta koskeviin riitoihin, soveltaminen vahingonkorvauskanteeseen, jonka jälleenmyyjä on nostanut tavarantoimittajaansa vastaan SEUT 102 artiklan perusteella, on poissuljettua.
- 21 Tässä yhteydessä on muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeuspaikkalausekkeen tulkinta sen soveltamisalaan kuuluvien riitojen ratkaisemiseksi on sen kansallisen tuomioistuimen tehtävä, jossa oikeuspaikkalausekkeeseen vedotaan (tuomio 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 22 Oikeuspaikkalauseke voi nimittäin koskea vain tietystä oikeussuhteesta syntyneitä riitoja tai syntyviä vastaisia riitoja, mikä rajoittaa oikeuspaikkalausekkeen sovellettavuuden niihin riitoihin, jotka perustuvat siihen oikeussuhteeseen, jonka yhteydessä mainittu lauseke on tehty. Tämän vaatimuksen tarkoituksena on sellaisen tilanteen välttäminen, jossa sopimuksen toisen osapuolen yllätykseksi tietty tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan kaikki sopimuksen osapuolten välisistä suhteista syntyvät riidat eli myös sellaiset, jotka perustuvat muihin suhteisiin kuin niihin, joiden yhteydessä toimivaltaisesta tuomioistuimesta on sovittu (tuomio 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, 68 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 23 Tämän tavoitteen valossa unionin tuomioistuin on katsonut, että lauseke, jossa viitataan abstraktisti sopimussuhteista syntyviin riitoihin, ei kata sellaista riitaa, joka koskee sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausvastuuta, jonka väitetään johtuvan sopimuspuolen toiminnasta lainvastaisessa kartellissa (tuomio 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, 69 kohta)
- 24 Vahinkoa kärsinyt yritys ei voi kohtuudella ennakoida tällaista oikeusriitaa sillä hetkellä, kun se suostuu kyseiseen lausekkeeseen, koska se ei ole kyseisenä ajankohtana tietoinen lainvastaisesta kartellista, johon sen sopimuskumppani osallistuu, eikä oikeusriidan voida näin ollen katsoa perustuvan sopimussuhteeseen (tuomio 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, 70 kohta).
- 25 Näiden seikkojen perusteella unionin tuomioistuin katsoi, että asetuksen N:o 44/2001 23 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että sen mukaan on mahdollista ottaa SEUT 101 artiklan ja Euroopan talousalueesta 2.5.1992 tehdyn sopimuksen (EYVL 1994, L 1, s. 3) 53 artiklan rikkomisen vuoksi nostetun vahingonkorvauskanteen yhteydessä huomioon toimitussopimuksiin sisältyvät oikeuspaikkalausekkeet sillä edellytyksellä, että näissä lausekkeissa viitataan kilpailuoikeuden rikkomisesta johtuvaa vastuuta koskeviin riitoihin (tuomio 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, 72 kohta).
- 26 Tämän oikeuskäytännön valossa on tutkittava, sovelletaanko tätä asetuksen N:o 44/2001 23 artiklan tulkintaa ja sen perusteita myös oikeuspaikkalausekkeeseen, johon vedotaan kun on kyse riidasta, joka koskee sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausvastuuta, jonka väitetään johtuvan sopimuspuolen SEUT 102 artiklan rikkomisesta.
- 27 Näin on silloin, kun väitetyllä kilpailunvastaisella toiminnalla ei ole yhteyttä sopimussuhteeseen, jonka puitteissa oikeuspaikkalauseke on laadittu.
- 28 Toisin kuin SEUT 101 artiklassa tarkoitettu kilpailunvastainen toiminta, eli laitton kartelli, jolla ei periaatteessa ole suoraa yhteyttä kartellin jäsenen ja kolmannen osapuolen väliseen sopimussuhteeseen, johon kartelli ulottaa vaikutuksensa, SEUT 102 artiklassa säädelty kilpailunvastainen toiminta, eli määräävän markkina-aseman väärinkäyttö, voi kuitenkin toteutua määräävän markkina-aseman omaavan yhtiön solmimissa sopimussuhteissa ja sopimusehtojen kautta.
- 29 Näin ollen on todettava, että oikeuspaikkalausekkeen, jossa viitataan sopimukseen ja sitä vastaavaan osapuolten väliseen suhteeseen tai siitä johtuviin osapuolten välisiin suhteisiin, ottamista huomioon SEUT 102 artiklan perusteella nostetussa kanteessa ei voida pitää toisen osapuolen kannalta yllättävänä tämän tuomion 22 kohdassa viitatussa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla.
- 30 Kaiken edellä esitetyn perusteella, ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 44/2001 23 artiklaa on tulkittava siten, että asianosaisten väliseen sopimukseen sisältyvän oikeuspaikkalausekkeen soveltaminen vahingonkorvauskanteeseen, jonka jälleenmyyjä on nostanut tavarantoimittajaansa vastaan SEUT 102 artiklan perusteella, ei ole poissuljettua vain sen perusteella, että kyseisessä lausekkeessa ei viitata nimenomaisesti kilpailuoikeuden rikkomisesta johtuvaa vahingonkorvausvastuuta koskeviin riitoihin.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

- 31 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 44/2001 23 artiklaa tulkittava siten, että oikeuspaikkalausekkeen soveltaminen vahingonkorvauskanteeseen, jonka jälleenmyyjä on nostanut tavarantoimittajaansa vastaan SEUT 102 artiklan perusteella, edellyttää, että jäsenvaltion tai unionin viranomainen on jo todennut kilpailuoikeuden rikkomisen.
- 32 Tähän kysymykseen on vastattava kieltävästi.
- 33 Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 83 kohdassa, se, onko kilpailuviranomainen jo todennut kilpailusääntöjen rikkomisen vai ei, ei kuulu millään tavalla niihin näkökohtiin, jotka on otettava huomioon ratkaistaessa, sovelletaanko kilpailusääntöjen rikkomisesta väitetysti aiheutuneiden vahinkojen korvaamista koskevaan kanteeseen oikeuspaikkalauseketta vai eikö sitä sovelleta.
- 34 Asetuksen N:o 44/2001 23 artiklan yhteydessä erottelu sen mukaan, onko kilpailuviranomainen jo todennut kilpailusääntöjen rikkomisen vai ei, olisi myös vastoin ennustettavuuden tavoitetta, jolle tämä artikla perustuu.
- 35 Lisäksi unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. vastaavasti tuomio 13.7.2006, Manfredi ym., C-295/04–C-298/04, EU:C:2006:461, 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja kuten tietyistä säännöistä, joita sovelletaan jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin kilpailuoikeuden säännösten rikkomisen johdosta kansallisen lainsäädännön nojalla nostettuihin vahingonkorvauskanteisiin, 26.11.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/104/EU (EUVL 2014, L 349, s. 1) johdanto-osan 3, 12 ja 13 perustelukappaleessa todetaan, SEUT 101 ja SEUT 102 artikla tuottavat yksityisten oikeussubjektien välisiin suhteisiin kohdistuvia välittömiä vaikutuksia ja asianomaisille yksityisille oikeussubjekteille oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka kansallisten tuomioistuinten on saatettava voimaan. Tästä seuraa, että oikeus vaatia korvausta vahingoista on jokaisella, joka katsoo kärsineensä vahinkoa kilpailuoikeuden rikkomisesta, riippumatta siitä, onko kilpailuviranomainen jo todennut tällaisen rikkomisen.
- 36 Edellä esitetyn perusteella, kolmanteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 44/2001 23 artiklaa on tulkittava siten, että oikeuspaikkalausekkeen soveltaminen vahingonkorvauskanteeseen, jonka jälleenmyyjä on nostanut tavarantoimittajaansa vastaan SEUT 102 artiklan perusteella, ei edellytä, että jäsenvaltion tai unionin viranomainen on jo todennut kilpailuoikeuden rikkomisen.

Oikeudenkäyntikulut

- 37 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 23 artiklaa on tulkittava siten, että asianosaisten väliseen sopimukseen sisältyvän oikeuspaikkalausekkeen soveltaminen vahingonkorvauskanteeseen, jonka**

jälleenmyyjä on nostanut tavarantoimittajaansa vastaan SEUT 102 artiklan perusteella, ei ole poissuljettua vain sen perusteella, että kyseisessä lausekkeessa ei viitata nimenomaisesti kilpailuoikeuden rikkomisesta johtuvaa vahingonkorvausvastuuta koskeviin riitoihin.

- 2) Asetuksen N:o 44/2001 23 artiklaa on tulkittava siten, että oikeuspaikkalausekkeen soveltaminen vahingonkorvauskanteeseen, jonka jälleenmyyjä on nostanut tavarantoimittajaansa vastaan SEUT 102 artiklan perusteella, ei edellytä, että jäsenvaltion tai unionin viranomaisen on jo todennut kilpailuoikeuden rikkomisen.

Allekirjoitukset